

DÉLMAGYARORSZÁG

Kedd, 1940. XI. 12.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

XVI. évfolyam 257. szám

Kormányzó urunk beszédével, országgraszoló fényes ünnepség keretében nyílt meg a Horthy Miklós-egyetem

(A Délmagyarország munkatársától) Szeged kultúrtörténetében új fejezet nyílt meg hétfőn délelőtt: vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója jelenlétében megnyitották a szegedi Horthy Miklós-tudományegyetemet. Az új egyetem megnyitásának ünnepségére már vasárnap este Szegedre érkezett Teleki Pál gróf miniszterelnök, Varga József kereskedelem- és iparügyi miniszter, a város két képviselője, valamint a főváros több politikai és társadalmi vezetője.

A Horthy Miklós-tudományegyetem megnyitásának napján ünnepi díszbe öltözött a magyar feltámadás városa. A házakat felfogózták, az utcákon ünneplő tömegek várták a kormányzó urat, Magyarország egyetlen vezérét, aki húsz esztendővel ezelőtt Szegedről indult el történelmi útján. A központi egyetem környékén díszruhás rendőrség és katonaság állt sorfalat és tartotta fenn a közlekedés útját az állomás felé, amerről a kormányzó úr gépkocsijának 11 óra után meg kellett érkeznie.

Ünnepi misére szólaltak meg a harangok a fogadalmi székesegyházban reggel 9 órakor. Glattfelder Gyula dr. megyéspáspásztor fényes papi segédlettel szentmisét pontifikált, amelyen megjelent Teleki Pál gróf miniszterelnök és Varga József kereskedelemügyi miniszter, valamint Szeged város egyházi, katonai és polgári hatóságainak valamennyi vezetőférfia. A szentmise után Silley Antal altábornagy, Tukats Sándor dr. főispán, Pálffy József dr. polgármester és Buócz Béla dr. rendőrfőkapitány helyettes az állomásra hajtottak, hogy a főméltóságú urat fogadják.

Tizenegy óra után gördült be a Kormányzó szalonkocsija a pályaudvarra. A főméltóságú úr frissen, ruganyos léptekkel ugrott le a szalonkocsiból. Kíséretében voltak Uray István, a kabinetiroda főnöke, vitéz Keresztes-Fischer Lajos tüzérségi tábornok, főhadsegéd, Korompay-Brunswick György ezredes útimaarsal, vitéz Lázár Károly testőrezredes, a testőrség parancsnoka, vitéz Gerlóczy Gábor alezredes, Horváth Dénes alezredes és Tost Gyula százados szárnysegédek. A virágokkal és nemzeti színű lobogókkal díszített szegedi pályaudvaron a Himnusz hangjai mellett Teleki Pál gróf miniszterelnök és Varga József miniszter, mint Szeged város országgyűlési képviselői fogadták a kormányzót, aki ezután vitéz Silley Antal altábornagy, hadtestparancsnok jelentkezését fogadta, majd ellépett a tiszteletére kivezényelt díszszázad arcvonala előtt. A díszszázad balszárnyán vitéz Meskó Zoltán ny. tábornok-orvos a vármegyei Vitézi Szék kapitánya, a szegedi államrendőrség vezetőjének jelentkezését fogadta, majd Tukats Sándor dr. főispán és Pálffy József dr. polgármester a város nevében üdvözölték.

Lobogódíszbe öltözötten, öröközölddel és pálmákkal ékesen várta a Horthy Miklós-tudományegyetem központi épülete a megnyitó ün-

nepség résztvevőit. Az aulát finom ízléssel és előkelő komolysággal díszítették fel erre az ünnepi alkalomra: Magyarország és Szeged város címeivel, színeivel és sötétfényű örökzöld füzérékkel. A központi egyetem bejáratánál vörös kókuszszőnyegek kúsztak kétoldalt a gyalogjáróig és díszegyenruhás rendőrök sorfala között vonult be az ünneplő közönség. Az aulában csak meghívott vendégek számára volt hely, hiszen a központi egyetem tágas aulája szűknek bizonyult erre a történelmi alkalomra, amikor az ország felszabadítójának Szeged városa, ahonnan a nagy történelemformáló elindult, a tudomány új templomának emelésével állított emléket.

Gyülekeznek az előkelőségek a megnyitó ülésre

Már 10 óra tájban gyülekezett az aulában az ünnepség publikuma. Díszmagyarruhás hölgyek csoportja sugározta szét a teremben az ünnepi hangulatot, a férfivendégek is magyaros, vagy itcai fekete öltönyben jelentek meg. Ott láttuk a díszes tisztiküldöttséget Zerdahelyi Sándor ezredes, műszaki parancsnok vezetésével, az egyetemi tanárok talán soha egy csoportban nem látott tömegét, az egyházi férfiak népes felvonulását.

Pontosan 11 órakor érkezett meg a terembe Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros-hercegprímása Glattfelder Gyula dr. esanádi megyéspüspök kíséretében. A hercegprímás mögött Esti Miklós, személyi titkára, a megyéspüspök mögött pedig Sopsich János dr. prépost, püspöki irodaigazgató vonult be a terembe. A katolikus papság Magyarországnak szinte minden részéből elküldötte képviselőit a szegedi egyetem megnyitására. Ott láttuk Gerinözy Pál jászói prépostot, a premontrei apátság fejét, Stühlmann Patrik volt kassai premontrei gimnáziumi igazgatót, katolikus főigazgatót, Zimányi Gyula dr. piarista rendfőnököt, Kisparti János dr. tankerületi főigazgatót és a szegedi katolikus papság számos vezető képviselőjét.

Hóman kultuszminiszter egyetemnyitó beszéde az új egyetemi törvényről

Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg a Horthy Miklós-tudományegyetem első ülését. Bevezetőként jelentette a főméltóságú kormányzó urnak, hogy a Horthy Miklós-tudományegyetem szervezési munkálatai befejeződtek, majd köszönetét fejezte ki, hogy Magyarország kormányzója az ő dicsőséges nevével ékesített egyetem megnyitását megjelenésével megtisztelni kegyeskedett, ezzel újabb kifejezést adva Szeged városa iránti pártfogó megértésének.

A miniszter megemlékezett beszédében elődjéről: Klebelsberg Kunó grófról s abból az alkalomból idézte Szeged nagy pártfogójának emlékét.

Az összes magyar egyetemek képviseltettői magukat, legnagyobb számban természetesen a Ferenő József-tudományegyetem, amelynek tanárai közül igen sokan jelentek meg a testvéregyetem megnyitására Bartók György dr. rektor vezetésével. Az egyetemi tanárok az emelvényen foglaltak helyet s az emelvény mögött az egyetemi énekkar sorakozott fel.

Ott láttuk még a zsúfolt teremben a hercegprímás jobbán Tomcsányi Mórict, a felsőház képviselőjét, Klebelsberg Kunó gróf özvegyét, Lukács György belső titkos tanácsost, balján pedig Törs Tibor képviselőházi alelnököt. A díszemelvénynek a kormányzó úr helyével szemben lévő részén Teleki Pál gróf miniszterelnök, Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter és Varga József iparügyi miniszter, továbbá Szily Kálmán és Fáy István államtitkárok, közepén pedig az egyetemi tanács tagjai: Szent-Györgyi Albert rektórral az élükön. A díszemelvényen voltak még a többi egyetem rektorai, Domanovszky Sándor a Pázmány Péter-tudományegyetem, Mitrovics Gyula a debreceni Tisza István-tudományegyetem, Tóth Zsigmond, a pécsi Erzsébet-tudományegyetem, Vendl Aladár a József Nádor műszaki és gazdaságtudományegyetem részéről, továbbá a többi egyetemek és jogakadémiák dékánjai.

A kormányzó érkezése

Feszült várakozás csöndje fogadta az aulában a testőrgárda felsorakozását, amely jelezte, hogy megérkezett Magyarország kormányzója. A kormányzó ur gépkocsin hajtatott a központi egyetem épülete elé s gépkocsijából kiszállva az egyetem tanácsa, élén Szent-Györgyi Albert rektórral üdvözölte a főméltóságú urat. Néhány perccel 11 óra után vonult be vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó a Horthy Miklós-egyetem aulájába.

Szünni nem akaró, lelkes éljenzés és taps fogadta a kormányzót, az egyetemi énekkar megilletődötten énekelte el a Himnusz, majd a kormányzó ur elfoglalta helyét a díszemelvényen. Az emelvény tanácsasztala mellett Hóman Bálint dr. kultuszminiszter, Szent-Györgyi Albert dr. rektor és az egyetem tanácsa helyezkedett el.

amikor az elhunyt miniszter szívében fogant pompás egyetemi városban új életre kel szívének legkedvesebb gyermeke: a szegedi egyetem.

A kultuszminiszter ezután a tudomány célját ismertette és fejtegette a tudomány nemzetköziségét s egyben nemzetfelettséget, hangsúlyozva, hogy a tudomány nemzetfeletti jellege korántsem jelenti a nemzeti élettől való függetlenségét, avagy éppen nemzetelenségét, majd beszélt az egyetemi tanár hármas hivatásáról és háromirányú felelősségéről, amely hármas terhet is jelent számára, de ha valamelyikről megfeledkeznek, nem volna méltó többé magas tisztségére. Rátért arra, hogy